

Łódź, dnia 17 kwietnia 2023 roku

Pan
Marek Sałek
Wójt Gminy Lipce Reymontowskie

WK – 602/15/2023

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1668), informuję Pana Wójta, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Lipce Reymontowskie¹. Kontrolą objęto wybrane zagadnienia z lat 2020-2022 dotyczące przede wszystkim: spraw organizacyjnych; zadłużenia; prawidłowości sporządzania sprawozdań budżetowych i finansowych; prowadzenia rachunkowości; wykonania budżetu, w tym realizacji wydatków; sporządzania wieloletniej prognozy finansowej; realizacji dochodów podatkowych i dochodów z majątku; wydatków osobowych; udzielania zamówień publicznych i realizacji inwestycji; ewidencji i inwentaryzacji majątku; udzielania pomocy finansowej innym jednostkom samorządowym. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa. Wykazane nieprawidłowości dotyczyły, w szczególności²:

I.

W zakresie regulacji wewnętrznych

1. W przypadku kierowników gminnych jednostek organizacyjnych stwierdzono, że Wójt Gminy Lipce Reymontowskie (za wyjątkiem Dyrektora Zespołu Ekonomiczno – Administracyjnego Oświaty Gminy Lipce Reymontowskie) nie udzielił im pełnomocnictw, o których mowa w art. 47 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 40), zgodnie z którym - kierownicy jednostek organizacyjnych gminy,

¹ Czynności kontrolne przeprowadzone zostały w dniach 7 listopada – 30 grudnia 2022 roku. W dniu 9 marca 2023 roku został podpisany protokół kontroli.

² Wystąpienie pokontrolne podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 902), z ograniczeniami wynikającymi z art. 5 tej ustawy.

nieposiadających osobowości prawnej działają jednoosobowo na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez wójta.

2. Jednostka zaniechała opracowania i wprowadzenia regulacji określającej zasady postępowania na wypadek sytuacji podejrzenia popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, na podstawie art. 83 ust. 1 w zw. z z art. 2 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 1 marca 2018 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity Dz. U. 2022 r., poz. 593 ze zm.).
3. Stwierdzono niewystarczające działanie mechanizmów kontroli zarządczej, czego skutkiem były nieprawidłowości w zakresie gospodarki finansowej. Ponadto, kontrolującym nie przedstawiono dokumentacji potwierdzającej realizację za lata 2020 – 2021 procedur określonych zarządzeniem nr 40/2012 Wójta Gminy Lipce_Reymontowskie z dnia 28 grudnia 2012 roku w sprawie wprowadzenia procedur kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy Lipce Reymontowskie i jednostkach organizacyjnych Gminy Lipce Reymontowskie.
4. W zarządzeniu nr 51/2011 z dnia 30 grudnia 2011 roku Wójta Gminy Lipce Reymontowskie, opisującym obowiązujące w jednostce zasady rachunkowości, nie wprowadzono do wykazu dopuszczonych do stosowania w systemie przetwarzania danych w Urzędzie Gminy Lipce Reymontowskie programów komputerowych wyszczególnionych w załączniku nr 13 protokołu kontroli oraz nie określono dat rozpoczęcia ich eksploatacji, co naruszało art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 120 ze zm.).
5. Obowiązująca w jednostce polityka rachunkowości nie określała zasad prowadzenia rachunkowości w zakresie sposobu ewidencji zobowiązań wymagalnych, odnotowanych na kontach rozrachunkowych, co było wymagane przez art. 8 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym – określając zasady (politykę) rachunkowości w jednostce, należy zapewnić w niej możliwość wyodrębnienia wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostki, przy zachowaniu zasady ostrożności. Ponadto na podstawie § 20 ust. 1 pkt 4 lit. b rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 342) – zakładowy plan kont powinien zapewniać możliwość sporządzenia sprawozdań finansowych, sprawozdań budżetowych lub innych sprawozdań określonych w odrębnych przepisach. Powyższe naruszało art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym kierownik jednostki ustala w formie pisemnej i aktualizuje dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych.

W zakresie kredytów i pożyczek

Stwierdzono przypadki niezachowania umownych terminów spłaty wynikających z umowy pożyczki nr 733/OA/PD/2013, zawartej w dniu 23 grudnia 2013 roku zmienionej aneksem nr 1 z dnia 19 kwietnia 2014 roku. Powyższe stanowiło

naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.) zgodnie z którym - wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

W zakresie ewidencji księgowej i sprawozdawczości

1. Analiza zgodności wielkości środków zgromadzonych na rachunkach bankowych według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku z wielkością środków zaewidencjonowaną w księgach rachunkowych organu oraz Urzędu Gminy wykazała następujące nieprawidłowości:
 - w jednostce nie otworzono wyodrębnionego rachunku bankowego na którym winny być gromadzone środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, co naruszało art. 6r ust. 1ab ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 2519 ze zm.);
 - saldo po stronie Wn konta 135 - Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia, w wysokości 1.437,29 zł, nie było tożsame z ostatnim dla roku budżetowego wyciągiem bankowym nr 013/2021 z dnia 6 grudnia 2021 roku, zgodnie z którym saldo końcowe niniejszego rachunku wynosiło 1.429,79 zł, różnica stanowiła kwotę 7,50 zł;
 - istniała rozbieżność między stanem środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku bankowym Funduszu Pracy a ewidencją księgową prowadzoną dla konta 139-2 - Inne rachunki bankowe, które wykazywało saldo po stronie Wn w wysokości 45,00 zł i nie było tożsame z ostatnim dla roku budżetowego wyciągiem bankowym nr 003/2021 z dnia 16 września 2021 roku, zgodnie z którym saldo końcowe niniejszego rachunku wynosiło 0,00 zł;
 - ewidencjonowanie operacji gospodarczych na kontach księgowych nieprzewidzianych zakładowym planem kont, co potwierdzały salda po stronie Wn na następujących kontach księgowych tj. 137-9 w kwocie 111.443,96 zł, 137-13 w kwocie 2.116.403,00 zł, 137-17 w kwocie 368,98 zł oraz 137-18 w kwocie 6.800,00 zł. Wskazane środki powinny być ewidencjonowane na koncie 133 - Rachunek budżetu.
2. Stwierdzono nieprawidłowe ewidencjonowanie na kontach syntetycznych księgi głównej organu i Urzędu Gminy Lipce Reymontowskie niżej wymienionych operacji gospodarczych:
 - wynagrodzenia wypłacane pracownikom przelewem ujmowano na kontach: Wn 240 - Pozostałe rozrachunki i Ma 130 - Rachunek bieżący jednostki, zamiast na kontach: Wn 231 - Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń i Ma 130;
 - zdarzenia gospodarcze w zakresie zrealizowanych przez Urząd Gminy dochodów budżetowych (w tym podatków i opłat lokalnych) w organie ewidencjonowano na podstawie zapisów wyciągu bankowego na koncie 901 strona Ma w korespondencji z kontem 133 strona Wn w dacie ich wpływu na rachunek bankowy, z pominięciem konta rozrachunkowego 222 – Rozliczenie dochodów budżetowych, co było sprzeczne z przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych

- funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz obowiązującymi w jednostce zasadami (polityką) rachunkowości, zgodnie z którymi na stronie Wn konta 222 - Rozliczenie dochodów budżetowych, ujmuje się na podstawie sprawozdań dochody budżetowe zrealizowane w korespondencji z kontem 901 - Dochody budżetu, natomiast na stronie Ma konta 222 ujmuje się przelewy dochodów budżetowych na rachunek budżetu w korespondencji z kontem 133;
- zdarzenia gospodarcze w zakresie zrealizowanych przez Urząd Gminy wydatków budżetowych ewidencjonowano w Organie na podstawie danych wynikających z wyciągu bankowego na koncie 902 „Wydatki budżetu” strona Wn w korespondencji z kontem 133 strona Ma, z pominięciem konta rozrachunkowego 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”, czym naruszono przepisy ww. rozporządzenia, zgodnie z którymi na stronie Ma konta 223 ujmuje się wydatki dokonane przez jednostki budżetowe w wysokości wynikającej z okresowych sprawozdań tych jednostek, w korespondencji z kontem 902, natomiast na stronie Wn konta 223 ujmuje się środki przelane z rachunku budżetu na pokrycie wydatków jednostek budżetowych, w korespondencji z kontem 133;
 - rozrachunki z tytułu wpłat wadium, zabezpieczenia należytego wykonania robót, gwarancji i rękojmi za wady ujmowano w organie na koncie 240 - Pozostałe rozrachunki, podczas gdy przedmiotowe operacje powinny być zaewidencjonowane na koncie 240 - Pozostałe rozrachunki, w jednostce budżetowej, tj. w ewidencji Urzędu Gminy;
 - do ewidencji spłaty zaciągniętej w okresie wcześniejszym pożyczki służyło konto 134 - Kredyty bankowe, podczas gdy do ewidencji pożyczek winno być stosowane konto 260 - Zobowiązania finansowe.
3. Zaniechano ewidencji operacji księgowych w zakresie planu dochodów budżetowych i jego zmian na koncie pozabilansowym 991 - Planowane dochody budżetu oraz w zakresie planu wydatków budżetowych i jego zmian na koncie pozabilansowym 992 - Planowane wydatki budżetu. Powyższe naruszało postanowienia obowiązującej w jednostce regulacji w sprawie przyjętych zasad rachunkowości oraz przepisy rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którymi – konto 991 służy do ewidencji planu dochodów budżetowych oraz jego zmian, natomiast konto 992 służy do ewidencji planu wydatków budżetowych oraz jego zmian. Strukturę planu dochodów oraz jego szczegółowość, jak i strukturę planu wydatków oraz jego szczegółowość regulują odpowiednio art. 235 oraz art. 236 ustawy o finansach publicznych.
4. W zakresie rocznego sprawozdania budżetowego Rb-ST - o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego na koniec 2020 roku, stwierdzono, że Gmina Lipce Reymontowskie wykazała stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego w kwocie 5.209.935,93 zł (saldo Wn konta 133 oraz częściowe saldo Wn konta 137), w tym:

- środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym w wysokości 16.211,87 zł, które nie były tożsame z saldem po stronie Ma konta 240-10 Pozostałe rozrachunki, na którym ewidencjonowano operacje w przedmiotowym zakresie, różnica stanowiła 0,01 zł;
- środki pochodzące z subwencji przekazane w grudniu 2020 roku na wydatki roku następnego w kwocie 264.980,00 zł (saldo Ma konta 909 - Rozliczenia międzyokresowe – wyciąg bankowy nr 248/2020 z dnia 21 grudnia 2020 roku) oraz środki pochodzące z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w wysokości 2.161.390,28 zł. Zgodnie z treścią pozycji „środki dotacji i subwencji przekazane w grudniu na styczeń następnego roku”, w tym wierszu nie powinny zostać wykazane środki pochodzące z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

Kwota środków wykazanych w sprawozdaniu RB-ST w pozycji „Stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego” nie obejmowała kwoty 31.125,11 zł (wyciąg bankowy nr 005/2020 za okres od dnia 19 grudnia 2020 roku do dnia 28 grudnia 2020 roku), stanowiącej zgromadzone środki na rachunku bankowym, przyznane w formie dotacji przez Fundację PZU Gminie Lipce Reymontowskie w związku z realizacją projektu pn. „Zdrowy uczeń - profilaktyka wad postawy dla uczniów Szkoły Podstawowej w Lipcach Reymontowskich”.

Sporządzenie przez jednostkę w przedstawiony powyżej sposób przedmiotowego sprawozdania naruszało § 22 ust. 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1564 ze zm.) zgodnie z którym – w sprawozdaniu rocznym Rb-ST wykazuje się stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie dowodów bankowych.

5. W zakresie rocznego sprawozdania budżetowego Rb-ST - o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego na koniec 2021 roku, stwierdzono, że Gmina Lipce Reymontowskie wykazała stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego w kwocie 6.424.399,54 zł (saldo Wn konta 133, saldo Wn konta 135 oraz częściowe saldo Wn konta 137), w tym:
 - środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym w wysokości 12.061,43 zł, które nie były tożsame z saldem po stronie Ma konta 240-10, na którym ewidencjonowano zdarzenia w przedmiotowym zakresie, podobnie jak w 2020 roku;
 - środki pochodzące z subwencji przekazane w grudniu 2021 roku na wydatki roku następnego w kwocie 265.289,00 zł (saldo Ma konta 909);

Kwota środków wykazanych w sprawozdaniu Rb-ST w pozycji „Stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego” nie obejmowała kwoty 111.443,96 zł (wyciąg bankowy nr 010/2021 za okres od dnia 30 grudnia 2021 roku do dnia 31 grudnia 2021 roku), stanowiącej zgromadzone środki na wyodrębnionym rachunku bankowym utworzonym w związku z zawarciem w dniu 27 września 2019 roku umowy nr RPLD.11.01-10-0008/19-00 o dofinansowanie Projektu pn. „Wszystko zaczyna się od

Przedszkola”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020.

6. W odniesieniu do danych prezentowanych w sprawozdaniach Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2021 roku, i za okres od początku roku do dnia 31 marca 2022 roku, stwierdzono że w tym drugim sprawozdaniu nieprawidłowo ujęto wartości rozliczonych z poprzednich lat przychodów. Według wyliczeń inspektorów RIO, stan środków finansowych za 2021 rok powinien zostać zidentyfikowany w 2022 roku w kolumnie przychodów po stronie wykonania jako [1] nadwyżka z lat ubiegłych, pomniejszona o niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 872.116,16 zł oraz [2] wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie 3.547.612,39 zł.
7. W odniesieniu do bilansu z wykonania budżetu Gminy Lipce Reymontowskie według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku, stwierdzono następujące nieprawidłowości:
 - w pozycji I.1.1. - Środki pieniężne budżetu, wartość bilansowa 4.560.444,94 zł, ujęto także kwotę 12.061,44 zł, stanowiącą sumę niewykorzystanych środków z tytułu dotacji podlegających zwrotowi w styczniu 2022 roku, które winny być wykazane w pozycji I.1.2. bilansu (Pozostałe środki pieniężne);
 - w pozycji I.1.2. - Pozostałe środki pieniężne, wartość bilansowa 111.443,96 zł, błędnie zaprezentowano środki pochodzące z zaliczki otrzymanej z Urzędu Marszałkowskiego na realizację projektu „Wszystko zaczyna się od przedszkola”, do rozliczenia po zaakceptowaniu wniosku rozliczeniowego projektu w 2022 roku (saldo Wn konta 137-9). Kwota ta stanowiła środki pieniężne budżetu;
 - po stronie aktywów jednostka kontrolowana nie wykazała środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku wydatków niewygasających w kwocie 1.863.954,60 zł (saldo Wn konta 135), stanowiących środki pieniężne budżetu;
 - po stronie pasywów w pozycji I.3. Pozostałe zobowiązania wykazano m.in. operacje w zakresie wpłat oraz zwrotów wadium, zabezpieczenia należytego wykonania umów oraz mylnych wpłat w korespondencji z kontem 133 - Rachunek budżetu. Wskazane środki pieniężne nie mogą być przechowywane na rachunku prowadzonym dla rozliczeń budżetowych. Zgodnie z zasadami prowadzenia ewidencji księgowej w jednostkach sektora finansów publicznych, w tym jednostkach budżetowych, określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - operacje dotyczące przyjmowania i zwrotu środków pieniężnych stanowiących sumy depozytowe (kaucje, wadia, zabezpieczenia należytego wykonania umów) podlegają ewidencji na koncie 139 - Inne rachunki bankowe, w korespondencji z kontem rozrachunkowym 240 - Pozostałe rozrachunki bądź

245 - Wpływy do wyjaśnienia. Ewidencję ww. operacji powinny odzwierciedlać zapisy ksiąg rachunkowych jednostki budżetowej - Urzędu Gminy;

- w pasywach bilansu w pozycji I.1.2. - Zobowiązania finansowe długoterminowe (powyżej 12 miesięcy), ujęto wszystkie zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek oraz wyemitowanych obligacji, w łącznej kwocie 3.539.340,74 zł. Powyższe było sprzeczne z definicją zobowiązań krótkoterminowych przedstawioną w art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którą - przez ww. zobowiązania należy rozumieć ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Tym samym należy wnioskować, że pozostała część zobowiązań, tj. wymagalnych w okresie powyżej 12 miesięcy, stanowić będą zobowiązania o charakterze długoterminowym;
- wynik wykonania budżetu w kwocie (-) 756.767,56 zł prezentowany w sprawozdaniu finansowym nie był zgodny z wynikiem budżetu (pozycja C) wykazanym w sprawozdaniu Rb-NDS - o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego, sporządzonym za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2021 roku, w którym wykazano nadwyżkę w kwocie 1.107.187,04 zł.

W zakresie wykonywania budżetu

Organ wykonawczy zaniechał ustalenia planu finansowego rachunków, na których były gromadzone środki pochodzące z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, co naruszało art. 65 ust. 12 ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r., poz. 568 ze zm.).

W zakresie rozrachunków

Ewidencję księgową na koncie 201 prowadzono z naruszeniem art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły wprowadzenia do ksiąg rachunkowych dowodów księgowych, stwierdzających dokonanie operacji gospodarczej, w dniu ich zapłaty, co skutkowało brakiem możliwości wyodrębnienia zobowiązań wymagalnych oraz niezakwalifikowaniem ich do odpowiedniego okresu sprawozdawczego.

W zakresie realizacji dochodów z podatków i opłat lokalnych

1. Na podstawie decyzji wymiarowych na podatek od nieruchomości od osób fizycznych doręczonych w 2020 i 2021 roku stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia szczegółowych kont podatników, dotyczące dokonywania przypisu podatku pod inną datą niż data doręczenia decyzji wymiarowych. Organ podatkowy dokonywał w ewidencji przypisu podatku pomimo niedoręczenia decyzji ustalającej wysokość zobowiązania

podatkowego, co stanowiło naruszenie przepisów § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r., Nr 208, poz. 1375) w związku z art. 21 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 2651 ze zm.), zgodnie z którym - zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji ustalającej wysokość tego zobowiązania. W wyniku weryfikacji kart kontowych podatników stwierdzono, że organ podatkowy dokonywał przypisu w dniu sporządzenia decyzji. Powyższe oznaczało, że organ podatkowy przypisywał nieistniejące zobowiązanie podatkowe. Prawidłowym rozwiązaniem jest pojawienie się przypisu podatku w księgowości podatkowej dopiero po skutecznym doręczeniu decyzji ustalającej wymiar podatku

2. W zakresie podatku od środków transportowych stwierdzono, że złożone przez podatników deklaracje podatkowe nie zawierały adnotacji pracownika organu podatkowego o sprawdzeniu poprawności deklaracji pod względem formalno-rachunkowym, co daje podstawy do stwierdzenia, że organ podatkowy nie dokonał czynności sprawdzających wynikających z art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa.
3. Odnośnie powstania lub wygaśnięcia obowiązku podatkowego w trakcie roku w zakresie podatku od środków transportowych od osób fizycznych, stwierdzono że nie wszyscy podatnicy zachowali 14-dniowy termin złożenia deklaracji, wymagany przepisem art. 9 ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 70). W przypadku niezłożenia przez podatnika deklaracji w terminie, organ podatkowy nie skorzystał z kompetencji wynikających z art. 274a § 1 Ordynacji podatkowej, zgodnie z którymi - organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn nie złożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku.

W zakresie dochodów z majątku

Odnośnie najmu lokalu użytkowego położonego w miejscowości Lipce Reymontowskie przy ul. Reymonta 25 oraz lokalu użytkowego położonego w miejscowości Lipce Reymontowskie przy ul. Słonecznej 1, stwierdzono że w wykazie dotyczącym przeznaczenia do oddania lokalu w najem w drodze bezprzetargowej - miesięczna stawka czynszu została ustalona w kwocie netto. Należy wskazać, że od dnia 25 lipca 2014 roku obowiązuje ustawa z dnia 9 maja 2014 roku o informowaniu o cenach towarów i usług (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 168). Stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, ceną jest wartość wyrażona w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę. W cenie uwzględnia się podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług lub podatkiem akcyzowym (art. 3 ust. 2). Mając na uwadze definicję ustawową ceny, stawką czynszu jest cena uwzględniająca ewentualny podatek od towarów i usług.

Ponadto w wykazie nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem nie określono zasad waloryzacji stawki czynszu, co nie było zgodne z art. 35 ust. 2 pkt 10 ustawy

z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 344).

W zakresie dotacji przyznanej na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku, u o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

W przypadku dotacji przyznanej Klubowi Sportowemu „JUTRZENKA DRZEWCE” w Drzewcach na 2021 rok w wysokości 36.000,00 zł, stwierdzono, że Gmina Lipce Reymontowskie przekazała podmiotowi dotowanemu II transzę dotacji w kwocie 13.000,00 zł, w dniu 9 czerwca 2021 roku (tj. 9 dni po terminie przewidzianym w umowie dotacji) oraz III transzę dotacji w kwocie 3.000,00 zł, w dniu 3 sierpnia 2021 roku (tj. 4 dni po terminie przewidzianym w umowie dotacji). Należy wskazać, że przekazanie podmiotowi dotowanemu drugiej i trzeciej transzy dotacji po terminie było niezgodne z § 3 pkt 1 umowy dotacji nr 1/2021 z dnia 30 marca 2021 roku, zgodnie z którym - podmiot dotujący zobowiązał się do przekazania odpowiednio: drugiej transzy dotacji w wysokości 13.000,00 zł do dnia 31 maja 2021 roku oraz trzeciej transzy dotacji w wysokości 3.000,00 zł do dnia 30 lipca 2021 roku.

W zakresie udzielania zamówień publicznych

1. W jednostce nie opracowano regulaminu udzielania zamówień publicznych, do których nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych. Należy wskazać, że zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, wydatki powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów; w sposób umożliwiający terminową realizację zadań; w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Wprowadzenie ww. regulaminu jest mechanizmem kontroli zarządczej, który służy zachowaniu powołanych zasad wydatkowania środków publicznych.
2. Roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach w 2020 roku sporządzono i przekazano Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych w dniu 16 marca 2021 roku, co było sprzeczne z dyspozycją art. 82 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1710 ze zm.), w myśl którego - roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach zamawiający przekazuje Prezesowi Urzędu w terminie do dnia 1 marca każdego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.
3. W umowie nr 17/2020 zawartej w dniu 16 czerwca 2020 roku w przedmiocie realizacji zadania dotyczącego „Przebudowy drogi gminnej nr 121152E Mszadla-Podłęczce” oraz umowie nr 9/2020 zawartej w dniu 5 marca 2020 roku w przedmiocie realizacji zadania dotyczącego „Budowy sieci wodociągowej wraz z przyłączami w Lipcach Reymontowskich w ul. Południowej” - zawarto zapis na podstawie którego zamawiającemu przysługuje prawo odstąpienia od umowy w przypadku, gdy została ogłoszona upadłość lub rozwiązanie firmy. Powyższe stanowiło naruszenie przepisów art. 83 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1520), zgodnie z którym - postanowienia umowy zastrzegające na wypadek złożenia

wniosku o ogłoszenie upadłości lub ogłoszenia upadłości zmianę lub rozwiązanie stosunku prawnego, którego stroną jest upadły, są nieważne.

4. W przypadku inwestycji pn. „Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w Lipcach Reymontowskich w ulicy Południowej”, w zakresie terminowości zwrotu przez jednostkę zabezpieczenia należytego wykonania umowy, stwierdzono że ww. zadanie zostało odebrane w dniu 7 lipca 2020 roku protokołem odbioru końcowego, natomiast zwrotu 70% zabezpieczenia dokonano w dniu 1 kwietnia 2021 roku (WB nr 063/2021). Nieterminowy zwrot zabezpieczenia stanowił naruszenie art. 151 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1843 ze zm.), zgodnie z którym - zamawiający zwracał zabezpieczenie w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane.
5. Odnośnie rozliczenia zadania inwestycyjnego dotyczącego „Budowy sieci wodociągowej wraz z przyłączami w Lipcach Reymontowskich w ul. Południowej”, stwierdzono że dowód księgowy OT został sporządzony w dniu 31 grudnia 2020 roku, podczas gdy przekazanie środka trwałego do eksploatacji nastąpiło w dniu 7 lipca 2020 roku. Powyższe oznaczało niewypełnienie dyspozycji art. 20 ust.1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

W ramach kontroli zbadano prawidłowość udzielenia zamówień publicznych na: wykonanie zadania „Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w Lipcach Reymontowskich w ulicy Południowej” oraz zadania „Przebudowa drogi gminnej nr 121152E Mszadla-Podłęczce” - nie stwierdzając naruszenia przepisów o zamówieniach publicznych.

W zakresie ewidencji składników majątkowych i inwentaryzacji

1. Jednostka nie określiła stawek amortyzacyjnych dla wartości niematerialnych i prawnych. Do określenia zasad umarzania wartości niematerialnych i prawnych zobowiązany jest kierownik jednostki, zgodnie z art. 4 ust. 1, 3 i 5 ustawy o rachunkowości.
2. Stwierdzono błędne ewidencjonowanie na kontach syntetycznych Urzędu Gminy Lipce Reymontowskie operacji gospodarczych dotyczących zakupu pozostałych środków trwałych, które ujmowano na stronie Wn konta 013 Pozostałe środki trwałe, w korespondencji z kontem 072 - Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych (strona Ma) i równolegle strona Wn konta 401 - Zużycie materiałów i energii, w korespondencji z kontem 201 - Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami (strona Ma) bądź na stronie Wn 400 - Amortyzacja, Ma 072 i równolegle Wn 013 Ma 201. Powyższe stanowiło naruszenie zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej,

zgodnie z którymi - konto 072 służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych, podlegających umorzeniu jednorazowo w pełnej wartości, w miesiącu wydania ich do używania. Umorzenie powinno być księgowane w korespondencji z kontem 401.

3. W odniesieniu do inwentaryzacji przeprowadzonej w Urzędzie Gminy Lipce Reymontowskie według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku, stwierdzono następujące nieprawidłowości:
 - zaniechano rozliczenia w księgach rachunkowych 2021 roku ujawnionych w toku inwentaryzacji różnic między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych w zakresie środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, co naruszało art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości;
 - zaniechano zinventaryzowania drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości tych składników, według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku pasywów zaewidencjonowanych w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Lipce Reymontowskie tj.: środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w kwocie 1.437,29 zł (saldo Ma konta 851) oraz funduszy celowych w kwocie 45,00 zł (saldo po stronie Ma konta 853), co naruszało art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości.

Odpowiedzialność za stwierdzone naruszenia i nieprawidłowości ponoszą pracownicy Urzędu Gminy w zakresie wskazanym w protokole kontroli.

II.

Zawiadamiając o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Wójta o podjęcie działań mających na celu ich usunięcie oraz zapobieżenie ich występowaniu w przyszłości. W tym celu RIO w Łodzi kieruje następujące wnioski pokontrolne:

1. Zapewnić przestrzeganie art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, zgodnie z którym - kierownicy jednostek organizacyjnych gminy nieposiadających osobowości prawnej działają jednoosobowo na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez wójta.
2. Opracować i wprowadzić procedury na podstawie art. 83 ust. 1 w związku z art. 2 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 1 marca 2018 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.
3. Zapewnić stosowanie procedur kontroli zarządczej w celu niedopuszczenia do występowania w przyszłości ujawnionych w wyniku kontroli nieprawidłowości, w szczególności w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej i sporządzania sprawozdań budżetowych i finansowych.

4. Dokonać aktualizacji obowiązujących w Urzędzie Gminy zasad rachunkowości, w zakresie określonym przez art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.
5. W przyjętych zasadach rachunkowości opisać sposób wyodrębnienia w ewidencji księgowej ewentualnych zobowiązań wymagalnych, stosownie do art. 8 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz § 20 ust. 1 pkt 4 lit. b rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych, mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
6. Zapewnić przestrzeganie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zgodnie z którym - wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.
7. Zapewnić stosowanie art. 6r ust. 1ab ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zgodnie z którym - środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi odpowiednio gmina lub związek międzygminny gromadzą na wyodrębnionym rachunku bankowym.
8. Ewidencji operacji gospodarczych w księgach organu oraz Urzędu Gminy dokonywać zgodnie z zasadami określonymi w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, uwzględniając uwagi zawarte w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego.
9. Prowadzić ewidencję na kontach pozabilansowych 991 - Planowane dochody budżetu oraz 992 - Planowane wydatki budżetu, stosując przepisy rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, uwzględniając uwagi zawarte w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego.
10. Zapewnić sporządzanie sprawozdania Rb-ST, zgodnie z wymogami określonymi w § 20 ust. 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej. (Dz. U. z 2022 r., poz. 144).
11. Zapewnić przestrzeganie rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, poprzez ujmowanie w sprawozdaniu Rb-NDS kwoty nadwyżki z lat ubiegłych; kwoty wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych oraz kwoty niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2

pkt 8 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z § 12 pkt 5 lit. c Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia oraz uwzględniając kategoryzację źródeł przychodów wynikającą z art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

12. Zapewnić sporządzanie sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Lipce Reymontowskie przedstawiającego rzetelne dane dotyczące sytuacji majątkowej i finansowej jednostki.
13. Ustalić plan finansowy rachunków, na których są gromadzone środki pochodzące z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, zgodnie z wymogiem określonym w art. 65 ust. 12 ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw.
14. Ewidencję księgową na koncie 201 prowadzić z zachowaniem wymogów wynikających z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.
15. W zakresie dokonywania przypisów należności podatkowych przestrzegać przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego.
16. Zapewnić dokonywanie czynności sprawdzających w stosunku do składanych przez podatników podatku od nieruchomości deklaracji podatkowych, na podstawie art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa.
17. W przypadku niezłożenia przez podatnika deklaracji w terminie, korzystać z kompetencji wynikających dla organu podatkowego z art. 274a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.
18. W wykazie nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem, miesięczną stawkę czynszu ustalać z uwzględnieniem przepisów art. 3 ust. 1 pkt 1 i ust.2 ustawy z dnia 9 maja 2014 roku o informowaniu o cenach towarów i usług. Wykazie zamieszcza wszystkie dane wymagane przez art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.
19. Terminowo przekazywać transze dotacji na rzecz podmiotów którym zlecono realizację zadania publicznego, wypełniając w przedmiotowym zakresie postanowienia umowy dotacji zawartej pomiędzy podmiotem dotującym a dotowanym.
20. Rozważyć opracowanie regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej kwoty 130.000 zł.
21. Roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach publicznych przekazywać Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych w terminie do dnia 1 marca każdego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie, stosownie do art. 82 ust.2 ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych.

22. W treści umów zawieranych z wykonawcami zadań inwestycyjnych zaniechać wprowadzania postanowień naruszających art. 83 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku – Prawo upadłościowe i naprawcze.
23. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy zwracać w terminach określonych w art. 453 ustawy Prawo zamówień publicznych.
24. Ustalić stawki i okresy amortyzacji dla wartości niematerialnych i prawnych.
25. Ewidencji operacji gospodarczych związanych z nabyciem pozostałych środków trwałych dokonywać zgodnie z zasadami określonymi w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, uwzględniając uwagi zawarte w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego.
26. Zapewnić należyte przeprowadzenie inwentaryzacji składników Gminy, zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości oraz regulacjami wewnętrznymi, ze szczególnym uwzględnieniem wymogów w zakresie udokumentowania i powiązania z zapisami ksiąg rachunkowych wyników czynności inwentaryzacyjnych.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Wójta o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Ryszard Paweł Krawczyk

Prezes RIO w Łodzi

(podpisane cyfrowo)

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Rady Gminy Lipce Reymontowskie,
2. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Lipce Reymontowskie,
3. aa.